

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasznos hely sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A buza.

Debreczen, július 25.

Mit méltóztatik gondolni, hányféle buza van? Bánáti, tiszavideki vagy talán dunántuli?

Nem. A buza kétféle. Az egyik olyan buza, a mit elvetnek, meghengereinek, learatnak és kicsépelnek, azután zsákba raknak és mikor a mázsára teszük, a földmives nép megtörli izzadságos homlokát, mordván: Egész eszendei fáradságom gyümölcse.

Ez az egyik féle buza. Amolyan közön éges, p a r a s z t - b u z a.

A másikhoz nem szükséges föld, éke, henger, kasza meg a cséplőgép. Zsak se kell neki. Százezer métermázsa eltér belőle akkora papíron, mint ennek az újságnak a negyedrész. Csak egy kis czeruza kell hozzá, meg egy kis darab papír. Ez a b ö r z e - b u z a.

Amabból, a mit a magyar gazdaközönség elvetett és learatott, a termés kilatás közvetlen aratás előtt 35.897,075 métermázsa volt a hivatalos becslés szerint. Azóta a valóságban lepadt körülbelül 33—34 millióra. Az aratás előtt és alatt való esők nagyon sok károkat okoztak.

A papiroson termelt búzának azonban nem ártott az eső és így a börze

lovagjai 45 millió métermázsa búzát termeltek Magyarországon, illetve Magyarország részéről a papíron.

Tetszik-e tudni miért?

Azért, hogy a termelő közönségtől olcsón vehessék meg az gazi, a parasztbuzát. Mesterségesen lehajtkák az árakat. Hiszen jól tudják ezek az urak, hogy a magyar gazdaközönség legnagyobb része mindjárt aratás után kénytelen eladni búzáját, vagy legalább kötést csinálni reája, mert hiszen kell a pénz. Kell az adóba, kell a hitelezőknek. Nem várnak.

Ha azután majd esnek a tényleg termelt buzaárak, a legnagyobb része a börze kezében lesz, akkor a börze urak majd elveszik ismét az ő kis czeruzájokat s az addig híresztelt 45 millió métermázsa búzatermés egyszerre leszállítják 28—30 millióra. Csak ki kell igazítani plajbá-zsal. Hja, bizony nem termelt aanyi, mint vártuk.

Hát egyszerre felszökken az ára a búzának. Akkor, mikor ők már nem v e s z n e k, hanem e l a d n a k.

Ezt nevezik a mai társadalmi rendben — mert hiszen nemcsak Magyarországon van így — közgazdasági politikának. Ezért mennek tönkre a kis emberek és ezért halmozódik össze a pénz a nagy tőkéséknél.

Hanem sehol a világon nem tűri ezt az államhatalom olyan zsebredugott kézzel, mint Magyarországon. Földművelésügyi kormányzatunk éppen semmit sem törődik, hogy a börzemanővereket egyes érdekszövetségek ravaszul kieszelt kálóz-tervét megakadályozza.

A magyar sajtóra — főleg a vidékire — és a vidéki gazdasági egyesületekre, szövetkezetekre háramlik a feladat, hogy a gazdaközönséget figyelmeztesse a szabadalmazott rablásra. A börze elkerülésével — egy-egy vidék gazdaközönsége az egyesület útján összeállva — közvetlen a nagy fogyasztóknak, hazai és külföldi malmoknak adja el búzáját, ha már nem várhat egy-két hónapig.

Hiszen a nagyobb vasut állomásokon, a budapesti elkerülésével, már ma 20—25 krajczárral drágábban veszik a búzát a külföldi malmok képviselői, mint a milyen a börze napi árfolyama. Csak ne tessék a vidéki börziánerekhez, az ügynökökhöz fordulni.

Természetesen az volna szükséges, hogy a gazdasági egyesületek komolyan fognák föl hivatásukat s ne csak közgyűléseznének és jegyzőkönyveznének. Mozgatni kell őket, hogy a gazda közönségnek csakugyan szolgálatot tegyenek.

A költő halála.

— A Debreczen tárczája. —

Irta: **LÁZAR BÉLA.**

A szobára rászakadt a félhomály. Havas házfedők csiláma csillogott be a jégvirágos ablakon. A szoba jobb oldalára fényugarak verődtek. Az asztalon írószék, a szekrény tetején könyvek. A kopottas bőrdíványon képes újságok. Balfelől nyitott ágyon halkan lélegző beteg ember nyögött. Dérvertes ritkas haja, megereszett szakállja sárgás arcszínét még jobban kiemelte.

Hogy a szomszéd toronyóra kiütötte az esti harot, felvetette a beteg fáradt tekintetét és megmozgott. Fel akart ülni, de érezte, hogy nincs ereje. Pedg hirtelen valami kéjes zsibbadtság fogta el, szuró fájdalmi megszüntek, arczára mámorító világosság borult s lelke gyorsan pillanatszerűen dobta maga elé a múltjának emlékeit.

Egyszerre csak arra a bihari kis falura emlékezett, ahol ő mezitláb futkosta be a határt. Meg járt iskolába és tanulta a latin grammatikát, a kis tükröt s egy huszast kapott az egzamenen. Az öreg főtisztelendő ur megveregette a vállát. A huszason cukrot vásárolt s megosztotta leánytestvéreivel. Azok villogtak, ugráltak, kiabáltak; Pál adta, Pál kapta.

Egyszerre csak látja magát a mint ül az asztalánál, este van, a kollegiumban nincs már senki s hozza be a kapus a gélő-t, benne egy vers jön mellé egy evel a

szigorú kritikus, Bajza dicséretével. A fiuk hazajövet kánálást rendeznek s attól kezdve poétának titulálják.

Nini, most az öreg Szemere Pált látja.

— Áldás reád öcsém — susogja az agg és homlokon csókolja.

A beteg ember érzi még a lehetét!

Behunyja a szemét és életének egy másik jelenete jelenik meg előtte. Megpillant hirtelen egy vad kozákot a szebeni csatában. Arcát a gyűlölet eltorzítja, ráront, körül fogjak, aztán védekezik elszántan, már-már hasztalan, mikor hátról segítségét kap és jó pajtása Déry Pista megmenti. Őt sebtől is vérzik.

A szívére hat az emléke, gyöngének érzi ismét magát, mint a kórházban, hol fetrengei kellett hónapokig, miglen bajtársai védtek a hazát. Hogy kikerült, megváltozott a világ.

Aztán arra a dunaparti sétára emlékszik, mikor Deák Ferenczel megbeszéltek az új lap programját.

— Okosan és óvatosan irjál — mondta az öreg ur. Most niucs itt az ideje a heveskedésnek!

Ha az öreg ur még élne! . . . Nem volna így elhagyatva, nem élt volna segélypénzen, míg a többiek nagy urak, méltóságos hazafiak lettek, mert megalkudtak az elvekkkel, elmagyarazták azokat, csak hogy konchoz jussanak.

No, neki nem kellett!

Mialatt lelkére mindjobban ráborult a homály, dohogott még mindig:

— Nem kellett! . . . se testemnek, se lelkemnek! Csak még egyszer! Hej, ha még egyszer épkezlab ember . . .

De egyre gyöngült. Mosoly húzódott végig az arcán, mire gondolt, mit látott? Az eget, vagy újra egészségesnek képzelte magát jó erőben, jó étvágygyal! Vagy egy költői gondolat nyugtatta meg?

Am megnyugodott — örökre. A szemei nyitva maradtak, csak az álla esett le. Egyébként mozdulatlan, a szivverése elállt, nem lélegzett többé, meghalt. A szobára sötétség borult, mely eltakarta, elringatta, a költő meghalt.

Mikor a költő meghalt, az angyalok gyászéneket zengenek. A kis hónapos szobában halk égi hangok zsongottak, a szférák zenéje szólalt meg s elbucszottak a halottól. — Életében mindenkire haragudott az öreg költő, Shakespeare-re és Dantere épp úgy, mint a kritikusaira, sőt még a fiatal poétákra is, senki sem tudta őt eléggé dicsérni, csak egy ember — ő maga. Most versenyre keltek vele az angyalok. Azok hymnust énekeltek az ő gyöngéd, isteni, naiv kedélyére, mely nem volt való a mai korba, ahol óvatosságnak, okosnak kell lenni, nem szabad heveskedni; ő szenvedélyesen szeretett, szenvedélyesen gyűlölt mindent, béke és áldás hát az emlékére!

Egy öreg asszony csoszogott be labujhegyen a szobába. Meggyújtotta a gyertyát, odatette a nagy asztalra, leeresztette a függönyöket lassan, nehogy felébressze az öreg nagyságos urat. De orvosságot kellene beadni

Ellenkező esetben ismét be fog bizonyosodni, hogy a börzianerek papiroসা többel ér Magyarország egész földterületénél és a plajbászuk mélyebb barázdát szánt, mint a magyar nép minden ekéje.

BELFÖLD.

Uj magyar gróf. A király a magyar miniszter tanács előterjesztése folytán Zelenka Zelenski Róbert kamarás és földbirtokosnak valamint törvény s utódainak a magyar grófi méltóságot és az 1885. VII. t. czikk 2 §-ának c) pontja értelmében ugy neki, mint törvényes utódjainak, egyszersmind az örökös főrendihazi tagság jogát adományozta.

A felső eöri választás. Nagy Jenő választási elnök a választási eljárást 8 óraker nyitotta meg. A küldöttség ekkor az ezertönyi választó-közönség előtt letette az esküt. Az elnök leihivta a választókat jelölt ajánására. Fél 9 óraker az elnök kijelentette, hogy egy jelölt, Erdödy Gyula gróf ajánlatván, ő a felső-eöri kerület országgyűlési képviselőjévé egyhangulag megválasztatott.

Erdödy Gyula grófnak több mint ezer választó élén Nagy Jenő választási elnök vörösvári kastélyában kézbesítette a mandátumot. Erdödy gróf gyönyörű kastélyának tornácán fogadta a lelkesülten éljenző választók tömeget, meghatóttan mondott köszönetet a kerület bizalmáért. Folytonos éjenzés közt kijelentette, hogy Széll Kálmán pártjához tartozik s az ő politikai irányának értelmében kíván a haza és a kerületében faradni.

Szell Kálmán Budapesten. Szell Kálmán miniszterelnök ma több napi tartózkodásra a fővárosba érkezett. Innét a miniszterelnök megint Ratóra megy, a hol a kormányügyeket szakadatlanul végzi.

Darányi miniszter a ruthének között. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma délután indul havasi útjára. A miniszter ejjel 1 óra után érkezik a beregmezei Zánya állomásra, a hol a vasuti kocsiában meghal, onnan holnap reggel lóháton indul a Kesonyicza havasra a Neaczev-lakhoz, a hol az 1. számú szüzgulyát megtekinti. 489 darab az állam által importált borzderes üszön kívül egynehány ezer a havason legelő marhát és juba lesz alkalma megtekinteni. A délelőtti folyamán

ugyancsak lóháton a Plaj havasra indul s utközben megtekinti a 2 számú állami szüzgulyát. Délután három óraker a miniszter a rég Rákóczi úton a Hrayicza Jama havasra lovagol, a hol a 3. számú szüzgulyát megtekinti. Az éjjelt a miniszter a havason tölti. Szardán reggül lóháton folytatja útját az 1700 méter magas Stoj havas tetejére, onnét a már Marmaros megyében fekvő Ivoloava havasra, onnan pedig, de már nem lóháton, hanem szánon a báró Schönberg D nád Rika nevezetű vadászlakhoz. Délután útját kocsin folytatja, estefelé Marmaros és Bereg mezeje határára ér, a hol a földművelésügyi miniszterium takarók munkásserege által 1898-99-ben készített 6 kilométer hosszú utszakaszt bejárja, mely ut építése által lehetségesse lett téve a közvetlen közlekedés Marmaros és Bereg megyék közt. Utazásának harmadik éjjelét Szolyván fogja tölteni a miniszter a vasuti kocsiában. C-útörtökön reggel a Harfalvi fürdőt meg a Szolyván létesítendő Erzsébet-ligetet tekinti meg. Délfelé a miniszter Szolyvát kocsin elhagyja s délután Munkacsra érkezik, a honnet még ugyanaznap este Budapestre érkezik.

Átalakulás.

jul. 25.

Felsőzad óta van Magyarország társadalmi élete kialakulóban. A rendiség s a jobbagység eltörlése ledöntötte ugyan a választfalakat, mindazonáltal a választfalak alapjait, fundamentumjait nem hordta meg be az idő az egyenlőség homokjával s a társadalmi különállások még ma is érezhetőbbek Magyarországon, mint bármely más nyugoti államban.

Magyarországon ma is két nagy osztály az uralkodó: Az ur és a szolga. Ur az, a kinek kezét nem kergesíti fel sem kalapács sem asó, szolga az, a ki testi vagy szellemi munkáját adja kihasználás, kizsákmányolás végett a megélhetéért. A különbség csak az, hogy míg a negyvennyolczas idők előtt jobbagyok voltak tulajdonképen a parasztok, addig ma a szabad munka és szabad verseny idején a nadragos emberek is jobbagyokodnak, illetve végeznek robot munkát. Ennek főoka pedig abban rejlik, hogy a szellemi forradalom, mely a negyvennyolczas évek szárnyain egész Európát keresztül repülte nem szült egyszersmind gazdasági forradalmat is.

Mert hiaba szabadították fel a jobbagyot az urbér és dézsma alól, ha az urbérbe és dézsma adott termés kétszeresét veszi el tőle a szabad állam adó fejében. Ilyen viszonyok között aztán a szabadság mint fikció szerepel, miután azonban nincs anyagi és gazdasági szabadság, tulajdonképeni szabadságnak nem is örvendhet az, a ki anyagilag és gazdaságilag nem született függetlennek.

Es most eljutottunk a társadalmi élet tulajdonképeni, jelenlegi választárához, a mit az egyenlőség homokjával a jelenlegi szoczialismus igyekszik behordani s ez semmi egyéb, mint az anyagi és gazdasági függetlenség.

Az anyagi és gazdasági függetlenség határain innen azok vannak, a kiknek minden betevő falatért keserves munkával kell megfizetni, tul rajta pedig azok, a kik vagyoniilag függetlenül születvén, az anyagi és szellemi munkásokat csupán arra használják fel, hogy anyagi javaikat fentartsák és általuk gyarapítsák.

A negyvennyolczas idők szellemi forradalmá, valószínűleg követni fogja a jövő század elején a gazdasági, illetőleg társadalmi (szocziális) átalakulás.

Igy alakult ki a negyvennyolczas idők után Magyarország különböző társadalmi kasztja. A korona ujra felénk ragyogó fénye megerősítette a főnemesség osztályát, valamint a hatvanas évek végén megkötött kiegyezés után következő alkotmányos élet es megyei közigazgatás kiválasztotta az ugynevezett gentryt a köznemesből.

A szabad munka, szabad verseny lendületet adott az iparnak és kereskedelemnek, megteremtve az iparosok és kereskedők osztályát, míg a felelős magyar miniszteriumok felszították magukba a hivatalnokok és tisztviselők kasztját.

Igy alakult ki Magyarország társadalmi élete aig harmincz esztendő alatt, mely idő azonban alig elégséges arra, hogy a különböző kasztok és osztályok között a választófalak megdőljenek s egységes társadalmi élet lüktessen a közéletben.

A szellemi forradalom után gazdasági reformációnak kell lépésről-lépésre bekövetkezni s ha ez meg lesz, akkor lesz Magyarországon is olyan egységes és hatalmas társadalmi élet, mint a nagy nyugoti államokban.

bizony kár, csak fel kell keitennie. Remegve közeledik az ágyhoz, tudja, hogy az öreg ur leszidja, mert nagy dohogó az öreg, de meg kell lenni.

— Nagyságos ur — susogja.

Semmi válasz.

— Nagyságos ur — mondja hangosabban.

De a nagyságos ur meg se mozdul.

A gyertyával rávilágít, hát nyitott szemekkel, leeseit állal mered rá az öreg.

— Jesszus, ez bizony meghalt! Az öreg asszony keresztet vet, letérdel az ágy elé, elmondja a halottak dicséretét, aztán feláll s azt kérdezi magától:

— No öreg Zsuzsi most légy eszednél.

Gondolkozik, mitévő legyen, hát csak eszébe jut, hogy abba a nagy tükrös kávéházban szoktak ülni a nagyságos ur ösmérosei, elbi onnét egyet.

Égve hagyja a gyertyát, bezárja a szobát, elindul a tükrös kávéházhoz. Az utcán halkan hull a hó. Belepi a keszkenőjét, a ruháját, mire a tükrös kávéház elé ér, belép, körülnéz, hát csakugyan meglát egy fiatal nagyságos urat, aki többed magával ül egy szegletben és hangos szóval beszél.

Odaszól neki, jönne felre.

— Meghalt az öreg nagyságos ur...

A fiatal nagyságos ur magára kapja a kabátját hirtelen, aztán beszél valamit a többivel, mire mindnyájan felugrálnak, felkapják a kabátjukat, sietnek hozzá, faggatják kérdésekkel:

— Meghalt? Mikor? Régóta beteg? Hogy mi erről mit sem tudunk.

Az ajtóban elválnak, ki-ki siet a szerkesztőségbe a nagy hirrel. Utközben valamennyi a nekrológ szövegén, egy hatásos kezdő frázison töri a fejét. Meghalt a nagy Pan. A nagy Pan halott! Ez jó lesz.

A fiatal nagyságos ur azonban megy véle haza és zokogni kezd ottan az ágy mellett.

— Látja Zsuzsi asszony... hogy kellett meghalni a nagy költőnek, egyedül elhagyottan, senki sem volt mellette, aki megtörlje verejtékes homlokát, pedig milyen nagy poeta volt!

Meggyújtják még egy-két gyertyát, s a fiatal poeta elment, hogy bejelentse a halálesetet. Kis vártatva visszajött a kerületi orvossal, halottkémmelel, rendőrökkel, aztan azok az urak irtak, beszéltek, csak az öreg Zsuzsi asszony sirt és virrasztott az egész éjjel.

Másnap délelőtti már jöttek-mentek az emberek, diszbe öltöztették az öreg urat, mindenki rendelkezett, mert hát az öreg urral voltak tele a lapok. A költő meghalt! A költőt fényesen kell eltemetni. Az akadémia oszopcsarnokában ravatalt állítottak, a főváros díszsírhegyét adományozott, s a miniszter is meglátogatta az öreg urat, a rideg szobában, mielőtt elvinnék a marványcsarnokba, s magas ravatalra. Az öreg Zsuzsi nénit kikérdezték:

— Hát lelkem volt-e az öregnek rokonsága? Jart hozzá valaki?

— Nem jart ahhoz senki... De van két öreg lanytestvére, arról beszélt is néha, az egyik Kötgyámban lakik, a másik Fugyi-Vásárhelyen. Ment is a díszes aranypécsete-level Kötgyámra, Fugyi-Vásárhelyre miniszter-résztétet kitejezni. A levél rajuk talált, de elolvasni nem tudtak, mentek hát a jegyzőhöz, az meg olvassa:

»Nagyságos Asszonyom!

... A mikor az ország gyászol... fogadja igaz résztvémet az első sorban kegyedet, nagyságos asszonyom, ért csapásért... A nagy költő halálán sir az Irodalom...

A két öreg asszony mind csak annyit értett belőle, hogy meghalt a batyjuk, ugylátszik jó sorban, nekik soha sem küldött ugyan semmit, de most majd möringolnak. Kapva az alkalmon, indulnak Pestre. Váradon összetalálkoztak:

— A tenetésre mégy te is? kérdi az egyik.

— Oda én, felelt a másik.

— Szegény ember, hát meghótt!

— Meg a...

Az egész uton az aranyos levélre gondoltak, meg a möringra s csak dörzsölték a szemüket, vörös is lett tőle.

Az öreg Zsuzsi mindent lezárt, mikor elvitték az öreg urat a magas ravatalra, ő maga bevette magát a konyhába és elbusult

KÜLFÖLD.

A keleti diplomáciában nagyjelentőségű változás készül, mint ugyanis feltétlenül megbízható forrásból értesülünk, Marschall báró ez idő szerint szabadságon lévő konstantinápolyi német nagykövet nem tér vissza helyére. Már az utódját is emlegetik dr. Holleben személyében, a ki egyike Németország legderekasabb és legértelmesebb diplomatainak és a ki jelenleg Washingtonban képviseli a német birodalmat. Az új nagykövetre várna az a feladat, hogy azt a német befolyást, amelyet maga a császár tnuagurált jeruzsálemi utjával, teljes diadalra juttassa, a mi annyival is nehezebb munka lesz, mert az angol nagykövet az ideges és könnyen befolyásolható szultánt Németország ellen igyekszik hangozni.

Még egy konferencia. Az örményekkel és maczedóniakkal rokonszenvező politikai forrásból ered a hír, hogy a császár egy újabb konferencia tervével foglalkozik. E forrás szerint a konferencia a leglényegesebb keleti vitás kérdések elintézésére hivatnak egybe. Ezek közé tartozik az örmény és a maczedonai kérdés, valamint a „török keleti kérdésnek egyéb megoldást igénylő pontja.” A hír nem látszik valószínűnek. Az ilyen konferencia, a mely egyértelmű volna a beteg emher örökségének szabályozásával sokkal nagyobb veszedelemnek tenné ki az európai békét, mint a mennyire azt a hágai konferencia megóvta.

Belgrádi merénylet. Petrovics Vukasin pénzügyminiszter Milan főhadparancsnok megbízásából fekereste börtönében Pazis és Tausanovics radikális-parti vezéreket s azt a kijelentést tette előttrük, hogy ha egy manifestumot bocsájtanak ki, melyben kijelentik, hogy a szerbiai radikális pártot végleg feloszlatják s ők, a vezérek elhagyják Szerbiát, azon esetben szabadon bocsájtanak. — Pacics és Tausanovics visszautasították Petrovics Vukasin ajánlatát és kijelentették, hogy ők a bíróságtól várnak igazságot. Egyéb kegyet vagy menekülési módot nem fogadnak el.

nagyon. Megjött aztán a két öreg asszony. — Tudta már, hogy kicsodak, fogadta is őket.

A két öreg asszony, hogy megnézték az öreg ur szobáját, meghallották nagy szegénységet, aztán a temetésen kifejtendő nagy pompát, úgy álltak ott, mintha eszüket vesztették volna.

— No lelkem, érti-e ezt kelmed? Ehun kaptunk aranyos levelet, már csak azt hittük lesz mi moringolói. Osztég, ni hogy lakott, hat mit ér ez a néhány régi, rossz butordarab, se piz, se semmi.

— Hát miből élt?

— Kapott a felsőbbiségtől minden elsején, de most hogy meghót aligha.

— Hát maradt-e belőle?

— Hogy maradt vón, hiszen ma van 29-ike.

— Persze, persze, ha legalább elsejeig kihuzta volna.

Az öreg asszonyok keverően néztek a szobában körül, megvizsgáltak mindent, a szék laba el volt törve, a sifon meghasadozott, az ágy kopottas, a fehérenemű se sokat ér, mi lesz ebből? Talán még az uti költség sem futja ki, ha mind is eladják.

De a temetésre mégis csak elmentek. Sok ur volt ott, sok nép, beszéltek, azután letették a földbe, mire visszatértek. Az urak megszorogatták kezeiket, de egyik se csusztatott beléje vagy egy flórist. Mind a fájdalomról beszélt, hogy az idő majd begyógyítja a sebeket, hogy minő nagy tisztelői voltak az

Táviratok.

Új hitelszövetkezet.

Arad, jul. 24. Az aradi iparosok hitelszövetkezete az iparosok nagy részvéte mellett tegnap alakult meg. Dr. Horváth János az orsz. ipartanács tagja a szövetkezetekről tartott előadást. A szövetkezettől az iparosok versenyképességére nagy befolyást remélnek.

Szeged a Petőfi ünnepen.

Szeged, jul. 24. A városi tanács elhatározta, hogy a segesvári Petőfi ünnepségen Szeged várost küldöttséggel képviselteti. A küldöttség tagjai: Lombory Antal tanácsnok, Lázár György és Polcner Jenő Szeged orsz. képviselői. A Petőfi emlékre koszorút fognak helyezni.

Orosz trónörökös temetése.

Moszkva, jul. 24. A trónörökös holttestét szállító vonat tegnap ide érkezett. Miklós cár Koszkovoig a vonat elé utazott. A Vladimir metropolita által celebrált gyászmise után a vonat, melyen az anya cárné is utazik, folytatta útját Pétervár felé, ahova ma d. u. érkezik meg.

Az Adler torpedó halottjai.

Spalato, jul. 14. Tegnap d. u. temették el az Adler torpedónaszádon történt robbanás alkalmával szerencsétlenül járt Grabmayr Móric sorhajószázados és Siegel Antal géplégényt. A lakosság a legnagyobb részvételt mutatta a szerencsétlenek iránt. A halotti kíséret a matröz századból alakított. A koporsó mögött Grabmayr György és Sternbach báró kerületi elnökök mint az itt jelenlevő legközelebbi rokonok mentek, aztán Becker lovag eltelegengnagya a betegség által akadályozott Minutillo báró hajóparancsnok képviselőiben, Pichler helyi tanácsos, a kerületi kapitányság vezetője és Katilnic polgármester lovahá a Spalato mellett horgonyzó nyári hajóraj tisztjei, a közönségi előjáróság tagjai és a város más elöljárói, végül a hajóraj szolgálatában nem levő legénység. A tengerész és a városi zenekar gyászindulókat játszottak. Sok ezer ember állott sorfalat a von az uton, amelyen a meoet haladt. A kikötő hajói féla bocra ereztettek le a lobogókat.

elhunytak, hogy így, hogy úgy? Mit értek vele? Jobb lett volna a sok szóbeszed helyett ha megkerdeznék, hat ti öreg asszonyok miből éltek odahaza, van-e enni, inni, van-e gyermeketek, de nem, a sok pesti ur győzi a szóval, mi arra való, hogy eltakarják gondolataikat.

Az alatt hát arra gondoltak, hogy pénzzé teszik, a mi maradt, mennek haza, mert lám, szélnek eresztek most őket, ki se törődik velők, jó lesz hát magukra gondolni. Zsuzsi még egyre könyezett, míg az öreg asszonyok, a költő lany testvérsi javában alkudoztak az öszeresrel:

— Mit, hát nem tudja, hogy kijét veszi? Haj, lelketlen ember maga, hallja hát, a nagy ember asztaláert is ennyit ígér?

Pi yeregni kezdtek, csakhogy meghassák az öszereset, de az csak azt nézte, hogy a szék laba eltört, a sifon politurája hasadozott s alkudozott nagyban.

— Hát érdemes volt-e szegény bátyának nagy emberré válni? zokogott az egyik. Ehun ni, mit adnak a holmijair!

Az ujságok pedig szép nekrologokat írtak a költőről, aki meghalt s aki után alighogy annyit moringolt a két leánytestvére, a mivel visszamehettek, ki Kötegyámba, ki Fugy Vasárhelyre, talán, ha maradt még egynek-egynek 6 frt 18 kr. tisztára. Meg egy kötet vers. A pedig nem sok.

HIREK.

A debreczeni csata 50 éves fordulójának emlékezete.

Debreczen szab. kir. város közönsége az 1849. aug. 2-iki csata ötvenéves fordulóját nagy ünnepséggel üli meg. A kiküldött egyes bizottság által összeállított program a következő:

I. Délelőtt.

Reggel 8 órakor: gyászmise a r. kath. templomban, tartja dr. Wolafka Nándor, v. püspök, kanonok, debreczeni plebános.

Délelőtt 9 órakor: istentisztelet a reformátusok nagytemplomában, a debreczeni dal-egylet közreműködése mellett. Az alkalmi imát Dicsőfi József lelkipásztor tartja.

II. Délután. A) Bent a városban.

Délután fél 2 órakor: gyülekezés a ref. kollegium udvarán.

Délután 2 órakor: indulás a meghatározott sorrendben a főiskola épületének Fűveskert-utczara néző nagykapujától s meoet a Fűvesker-, Piacz-, Hatvan-, Bethlen- és Mester-utczákon keresztül a Csige-kert melletti honvéd-temetőig.

B) A honvéd-temetőben.

(A kőoroszlán-emlék előtt.)

1. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja a 12 tagú rendező-bizottság elnöke: Komlóssy Arthur városi főjegyző, polgármester-helyettes.

2. Hymnus. Éneklék az összes debreczeni dalegyletek. Karnagy: Mácsay Sándor.

3. Emlékbeszéd. Irta és előadja: dr. Bakonyi Samu ügyvéd, a Csokonai-Kör titkára.

4. Honvédsirok. Költemény. Irta és előadja: dr. Benedek János ügyvéd, a Csokonai-Kör titkára.

5. Bucsu szózat az öreg honvédek részéről. Balogh Imre ny. kir. ítélőtáblai bíró, 1848—49. évi honvéd-főhadnagy által.

6. Alkalmi beszéd. Tartja az ev. főiskolai ifjuság nevében: Bagaméry Karoly szenior.

7. A Csokonai-Kör koszorujának letétele Géresi Kálmán I. alelnök által s a többi koszorúknak elhelyezése.

8. Szentelt hantok. Éneklék a debreczeni dalegylet. Karnagy: Mácsay Sándor.

C) A Nagy Sándor halomnál.

(A város közönsége által e hamon emeltetett emlékoszlop táblájának leleplezése.)

A honvéd-temetőből a Csige-kerti kapun át a Köntös-gaton keresztül kivonulás a csata-térre s a Nagy Sándor halomhoz az előbbi sorrendben.

1. Szabadságharcz dala. Éneklék a Petőfi-Dalkör. Karnagy: Frencl Rudolf.

2. Emlékbeszéd. Tartja: Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyző.

3. Alkalmi költemény. Irta és szavalja: Kua Béla joghallgató.

4. Szózat. Éneklék az összes dalegyletek. Karnagy: Mácsay Sándor.

Hazatérés az előbbi sorrendben.

A rendező-bizottság.

A városi tanács tegnap délután tartott rendkívüli ülésén elhatározta, hogy a tanács a polgármester vezetése alatt úgy a templomi istentiszteleteken, mint a délutáni ünnepségeken testületileg vesz részt s ezenkívül a város közönsége nevében Simonffy Imre kir. tan. polgármester a honvédtemetőben felállított kőoroszlánra, valamint a Nagy Sándor halman emelt emlék oszlopra koszorút helyez.

* **Petőfi-ünnep.** A segesvári Petőfi-ünnep dolgában országszerte nagy készülődés Vármegyék, városok, községek és egyesületek százzszámra küldik a bejelentéseket a Petőfi-társaság elnökségéhez az ünnepen való

részvételre. Így többek között a kolozsvári hírlapírók „Othona” köre a segesvári emlék-ünnepen számos tagjából álló nagyobb küldöttséggel vesz részt, s ezenkívül legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a Petőfi-ház céljaira száz koronát ajánl föl a Petőfi-társaságnak. A pénzt a társaságnak már meg is küldötték.

Az országos közepiskolai tanár egyesületet a segesvári ünnepen Rombauer Emil kir. főigazgató, egyesületi alelnök vezetése alatt a jobb küldöttség fogja képviselni. Az Eötvös-alap országos tanítóegyesülete részéről Ujváry Béla, a Néptanítók Lapjának szerkesztője fog többek csatlakozásával megjelenni a Petőfi-szoborra koszorú tenni. Az egyesület a budapesti ünnepen szintén üldöttségileg vesz részt Somlyay József a „magyarországi tanítók országos bizottsága” elnökének vezetésével.

A budapesti 48-as és függetlenségi kör által a segesvári küldöttségbe beválasztott tagok: dr. Molnár Jenő, Kovacs Gyula, dr. Sveighofer Ferencz, Kardbordó Árpád, Fényffy Kálmán, Legele Imre, Mezei Peter, Blonder Lajos, Fehér Károly, lovag Tichtl Ferencz, dr. Vig Viktor és a kör szolgálja a Kossuth-zászlóval és koszorúval.

Szőnokvármegye törvényhatósága három tagu küldöttséggel képviselteti magát a segesvári ünnepen; Mocsári Geza, Mihályi István és dr. Kele József törvényhatósági bizottsági tagok utaznak az ünnepre. A Petőfi-házra való gyűjtés megindítása dolgában a vármegye legközelebbi közgyűlésén határoznak. Győr várost az ünnepen Kis Ferencz főjegyző képviseli, aki a Petőfi szoborra koszorút is visz.

Hódmezővásárhely ifjusága 3 tagu bizottságot küld a segesvári ünnepre s szép koszorút készített Petőfi szobrára.

Az igazi hazafias érzés szép példáját adta Ivánka Zsigmond, a ki Bartók Lajoshoz írt leveleiben kijelenti, hogy bár kora és egészségi állapota alig engedné meg, a segesvári Petőfi-ünnepen mégis meg fog jelenni, hogy mint Petőfi kortársa hazafias kötelességének ezzel eleget tegyen.

A Petőfi-társaság ünneprendező bizottsága Bartók Lajos alelnök elnöklésével ma délután 5 órakor ülést tartott, a melyen az ünnep tüzetes programját állapították meg s megszélték a Társaságnak a Petőfi-ünnepken való részvételét. Egyebek között a pécsi Petőfi-ünnepre a Társaság képviselőjére Váradi Antalt kérték fel.

A vidéken rendezendő Petőfi-ünnepnek száma ma már nem százakra, hanem ezrekre megy, úgy hogy azokat felsorolni szinte lehetlenség. Mint unikumot említjük meg, hogy mégis akad egy város, a mely legalább eddig az országos mozgalomról tudomást se szerzte és balalos csendben néz Petőfi halálának 50 éves fordulójára. Ez a város — K e c s - k e m é t.

Debreczen is nagyban készül a Petőfi-ünnepre. A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a Petőfi-ünnepen részt vesz. Az emlék költségére gyűjtést rendez s e célból kebeleből K o m l ó s s y Arthur elnökle alatt bizottságot küldött ki, mely a társadalom köréből kiegészítve, magát kölcsönös buzgósággal fogja végezni a gyűlést. A segesvári ünnepélyre a tanács O l á h Károly és R o n c s i k Lajos tanácsnokokat küldte ki képviselőül.

* Szabadság után. K o m l ó s s y Arthur városi főjegyző, polgármester helyettes, egy hónapi szabadsága vasárnap letelt. A főjegyző tegnap már el is foglalta hivatalát.

* Szarvasmarhavész Debreczenben. Pár nap előtt a Fekete József morgó utcza lakos tenyésztésében ragadós tüdőlobot konstataáltak. Erre a városi tanács szigorú intézkedéseket tett, hogy a vész tovaterjedését

megakadályozza, természetesen nem késett az esetről sürgősen jelentést tenni a földművelési miniszternek. A miniszter tegnap táviratilag értesítette a város hatóságát, hogy az esetet rendkívül fontosnak tartja arra, hogy kiküldöttjeivel tegyen szigorú intézkedéseket. Tegnap este a gyorsvonattal meg is érkeztek a miniszter kiküldöttjei: Gretcsáni Gyula állategészségügyi feügyelő, Cseh József al-lami állatorvos Trencsénből és Tanka Sándor állami állatorvos.

Nyomban megérkezésük után a városházára mentek, a hol hosszantartó tanácskozás után határozta el a legsürgősebb tennivalókat. A miniszteri kiküldöttek határozott kívánságára kimondta az értekezlet, hogy az a csorda, a hová a tüdőlobos állat járt, egytől egyig sürgősen vizsgáltsák meg; a vizsgálatot maguk a miniszteri kiküldöttek fogják végezni s előre láthatólag négy-öt napot fog igénybe venni. Mivel a tüdőlobos állattal egy istállóban állott szarvasmarhát B.-Ujvárosra adtak el, Faragó áll. állatorvost Balmaz-Ujvárosra szigorú vizsgálatra küldötték ki. Továbbá kimondta az értekezlet azt is, — hogy mindazon a gazdasági udvarokon, a hol olyan szarvasmarha van, amely a fentjelölt csordában jár, az összes állatok megvizsgáltsanak. Az értekezlet azután betiltotta a debreczeni mai szarvasmarha hetivásárt. Ez a tilalom kiterjed a debreczeni országos szarvasmarha vásárra is. Lehet, hogy a miniszteri kiküldöttek vizsgálata nem konstata nagyobb bajt és akkor esetleg az országos vásár megtartható lesz. Erre a szakértők véleménye szerint nagyon sok remény van, mert a tanács szigorú intézkedésével elejét vette a bajnak s a miniszteri kiküldöttek nem fognak több lobbos esetet konstatahatni.

* A szegény-alap javára. P a j t á s István homokkerti lakos egy perből kifolyólag, a másodfoku hatóság által számára megítélt 7 frt 80 kr. összeget a III. ker. kapitányságnál a szegény-alap javára adományozta. — A jötekményezélu adományért ez uton mond köszönetet a III. ker. rendőrkapitányság.

* Nyomtalanul eltűnt. Még jun. hó 29-én történt, hogy R á t ó c z i Pál 45 éves kőmives segéd elbucszott a családjától s Budapestre ment fel, hogy ott munkát keressen. Felesége pár nap mulva levelet kapott tőle, melyben tudatja, hogy szerencsésen megérkezett s Batthányi-u. 12 sz. alatt lakik, de munkát még eddig nem tudott kapni. Az asszony levelet írt erre a címre kérte férjét, hogy küldjön valahogy egy kis pénzt, — mert ő t g y e r m e k é v e l e g y ü t t legnagyobb szükségben van. A levélre válasz nem érkezett. Az asszony írt fővárosi rokonainak s kiderült, hogy Rátóczi sohse lakott a jelzett cím alatt s egyáltalában föl nem található. Rátócziné Sirokai Eszter most a III. ker. r. kapitánysághoz fordult, mely a budapesti rendőrségtől az eltűnt kőmives nyomozását kéri s esetleg országosan köröztetni fogja.

* Talált gyermekholttest. Tegnapi számunkban megírjuk, hogy a hatvan-utczai faraktár háta mögött egy időelött született 6 hónapos gyermek holttestére találtak. — A gyermek egy szivarskatulyába volt téve. A hullát tegnap délután boncolták fel Isoó János törv. orvos, Balkanyi Ede ker. t. főorvos és K. Szalay Béla t. ker. orvosok, Szalay József vizsgálóbíró közbejöttével. A bíróság még ez ideig nyomoz az anyá után.

* A debreczeni kertészeti kiállítás. Magyar műkertészek és kertgazdák orsz. egyesülete a debreczeni tagtársak és pártoló tagok közreműködésével folyó évi szeptember hó 23-tól 28-ig Debreczenben nagy dőben [Dobospavilon.] egy kiállítást rendez, melynek célja a közönséget megismertetni különféle kerti termények és azok ápolását, gyümölcsfélék és minden kertészeti szakmába vágó tárgyakkal és ez által a kertészet, különösen pedig gyümölcsészet, haszonkertészet iránti érdeklődést fejleszteni. E kiállításon részt vehet minden hazai műkertész, vagy kertkedvelő gyümölcs és szőlő termelő és kerti termények feldolgozással foglalkozó és értékesítő. Gépekre nézve pedig minden külföldi kiállító is részt vehet. Kiállítási tárgyak következők: virágok, díznövények, levágott virágok (rözsik különösen), kötészeti és díszítési munkák, gyümölcs, szőlő és zöldségfélék, friss és feldolgozott állapotban, feldolgozó gépek és kerti eszközök, gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcsermetek, szőlőoltványok, tervrajzok és kertészeti irodalmi művek, gyümölcs, befőttek, trágya anyagok, bor palinka. Kiállítási célból alakul két bizottság, az egyik a nagy bizottság, vagyis a kertészeti kiállítást pártoló bizottság; és egy szakemberekből álló bizottság. E bizottságok választják szinte a bíráló bizottságot. Egyesület a opsabályai értelmében. A kiállítandó tárgyak bejelentését elfogadja a debreczeni kertészeti kiállítás végrehajtó bizottság enöksége (Debreczen Haykál Ede) Fűvészkerti. A bejelentések szeptember elsejéig küldendők be.

* A városi dalegyület népnepélyét rendező bizottság f. hó 27-én Csütörtök este 8 órakor a gazdasági tanintézet olvasótermében az ünnepély programjának végleges összeállítására céljából gyűlést tart, a melyen megjelenésre a bizottság tagjai ez uton is felkértek.

* Kossuth Lajos kiadatlan levele A Sopron című lap Kossuth Lajosnak egy kiadatlan levelét közli, melyhez Kmetty Pálnak a Londonban elhunyt Kmetty 48-as d i c s ő tábornok bátyjának barátja révén jutott. A levelet Kossuth Lajos Kutahyából 1851 aug. 6-én írta Kmetty tábornoknak. A levélben ezt mondja:

Kedves tábornok ur! Levelezéseim iránt bizonyos oldalról oly nagy kíváncsiságot tapasztaltak egész életem alatt, hogy csak tabornok urnak, a mint tudom, különben is eléggé kelletlen helyzetet véltem volna súlyosítani, ha írok. De mi férfiak vagyunk. Ragaszkodásainkat elvekre s meggyőződésekre fektetjük. S ezeknek szilárdsága nem szorul szavakkal szitogatásra. Részemről legalább én tabornok ur személye iránt folyt a régi barátsággal s nagyrabecsüléssel egyenessége, hazafisága s tiszta polgárjellemé iránt a régi bizodalommal viseltetem. A szabadság barátainak általában s ezek közt hazánkban is kilátásai javulnak. Nem kőszá hírek, nem sanguinicus öncsalódás, hanem saját munkásságom eredményeinek az Európai előkézületeknek s általában a dolgok ismerete által vagyok följozositva mondani, hogy nagy események előestéjén állunk s azokban tevékeny tényezőkkül vagyunk hivatva. — Én szeptember elején innen okvetetlenül elszabadulok. Ez oly csatlhatatlan calculus, melyet csak a halál tehet semmivé. Valamint a nemzetben, úgy az emigráció köréből is tudnom kell, kire számíthatok. Bizodalmas kérdést intézek tehát ez iránt tabornok urhoz is, mint egyikehez azoknak, kiknek vitéz karját nélkülözni leginkább sajnállanám. Az internaczióknak alleppői barátainkra nézve is közel vége lesz. Hiszen nem lesznek sikertelenek odaintézt lépe-seim, hogy e részben köztünk s kegyetek között különbség ne tésessek. Miként van van tabornok ur elhatározva? Ha internacziójának vége lesz; elkívánja-e bagyni Törökországot vagy nem? S ha igen, számíthatok-e hazafiai közreműködésére? — Morgán Commadore az Egy. Statusok Mississippii hadigőzős fregattájára tűzte föl ked-

kiállítás. Orsz. egyet-
rtoló tagok
ember hó
lőben [Do-
melyne:
különféle
gyümölcs-
ba vágó
különösen
zet iránti
részt ve-
ertkedvelő
termények
Gépekre
is részt
k: virá-
k (rózsik
nkak, gyö-
feldolgo-
kerti esz-
müls- és
rajzok és
befőttek,
itási cze-
a nagy
st pártoló
lló bizott-
a bíráló
értelmé-
tését elfo-
as végren
n Heykál
eptember

népélyét
rtók este
asótermé-
vglezes
a melyen
uton is

levele
kegy ki
y Pálnak
d i c s ő
jutott. A
1851 aug.
velben ez

im iránt
iságot ta-
gy csak
lőnben is
volna su-
vayunk.
győződés-
sága nem
részemről
ránt foly-
ecsüléssel
arjelme
tetem. A
zek közt
em kőza
anem sa-
Európai
ok ismer-
ani, hogy
azokban
ratva. —
etetlenül
calculus,
é. Vala-
ak köré-
ok. Bizo-
ez iránt
azoknak,
ginkább
leppői
Hiszen
ett lépé-
kegyetek
ént van
interná-
bagyni
gen, szá-
ára? —
k Missi-
fől ked-

vemert parancsnoki lobogóját s augusztus 10-én maga vezetendi a hajót Smyrnához. Ha Táborok ur, (mit Isten ne adjon) vagy igaz magyarszívű; hü loyalis társai között akark is török alattvaló akarandna definiti-
ve maradni; annak kívánsága természetesen legkevésbé sincs ezen lépésem által preoccupálva.

Aldja Isten Tábornok urat. Hidje velem, hogy meg eljő az idő, midőn szenvedő hazánkat függetlenségben és szabadságban újjászülve láthatjuk, s azon érzéssel emlékezendünk vissza száműzetésünk szomorú napjaira, hogy a Népek Istenének utjai csodálatosak. Fogadjja Tábornok ur 's fogadják derék társai szives hazafiai üdvözlétemet barátja K o s s u t h Lajos.

Kmetty tábornok tudvalevőleg nem követte Kossuthot az amerikai utra. Mint Izmail-basa török államszolgálatban maradt s a Kars védelmében diadalra vezérelte a török csapatokat.

* **Földadó elengedés elemi károk miatt.** A közg. bíróság szüneti tanácsa Wekerle Sándor elnöke alatt és Benedek Sándor ítélőbíró előadása mellett tartott ülésében több, elemi károkból támasztott földadóelengedési ügyet tárgyalt s oly elvi fontosságú határozatokat hozott, melyek gazdaközönségünket bizonyára érdekelni fogják.

Igy:

1. K. községben 1898. júl. hónap 31-én jégeső volt, amely a pénzügyigazgatásnál 8 napon belül bejelentetett, de a községi közegek késedelmes eljárása miatt a kárfelvétel nem történt meg idejekorán. Ez okból a pénzügyi hatóságok az adóelengedést megtagadták. A közg. bíróság kimondotta, hogy a kár utólagosan felveendő s a földadót el kell engedni, mert a hatósági mulasztás sem a károsult felek törvényadta jogát nem érinti, sem pedig a királyi kincstár jogosulatlan előnyére nem szolgálhat.

2. J. község határát 1998. augusztus havában árviz borította el. Ebben a káreletheben a közigazgatási bíróság kimondotta, hogy a helyszínen törvényellenesen felvett kárjegyzék kiigazításának helye van, hogy a már betakarított buza és árpaterményekre nézve adóelengedés nem igényelhető és hogy ha a réteken csakis a sarjtermésmént tönkre az árviz következtében, a földadónak csupán egy harmadrésze engedhető el.

* **Megszökött ácsmester.** A debreczeni rendőrség országosan körözötti M o l n á r Dániel 30 éves, nős ácsparost, ki ipar kihágás miatt száz forint pénzbüntetésre lett ítélve s az ítélet után megszökött. A körözést a Rendőri Közlöny is hozza.

* **Pékütemények.** Lehetetlen k i c s i n y l é s nélkül megemlékezni a debreczeni pékmesterek gyártmányairól. — Miért, miért nem, néhány nap óta olyan apró süteményeket árúsítanak, hogy gyenge szemű ember csak nagyító üveggel ismerheti fel miféleket. A buza még mindig olcsóbb a normális árnál, a pékmestereknek nem muszáj egyszersmínt milliómosoknak is lenni, egyszóval kérjük őket, hogy szeméinkre való tekintettel is nagyobb süteményeket árúsítsanak.

* **Emberkínzó csendőrök.** A szegedi csendőrp rancsnokság vizsgálatot indított két csendőr ellen emberkínzás miatt. Az ügy a Sz. N. szerint a következő:

Az elmúlt kedden ugyanis két földéaki csendőr felzörgette Lengyel János makói gazdát éjjeli alomhól. Bilincset raktak kezére s bekisérték a makói rendőrkapitányságra. Itt össze-vissza pofozták s úgy vágák a kályhához, hogy a szegény ember véresen esett össze. Lengyel hasztalan kérdezte, hogy miért kinezik, a csendőrök pofonokkal adtak feleletet. Reggeltől esti 11 óráig tartott a vallatás, mikor aztán elkísérték a meglánczolt embert Földéákra. Itt újra folytatták a munkát s a mikor már össze-vissza verték Lengyelt, megint visszaindultak vele M a k ó r a. — A szerencsétlen már nem tudott gyalogolni a

sok kínzástól. A csendőrök azonban kivont karddal hajtották maguk előtt s többször ráverték, ha megállt. Tegnapelőtt végre levették kezéről a bilincset s elkísérték Brück Ede vizsgálóbíróhoz, aki legelőször azt kérdezte a csendőröktől, hogy mivel vádolják a letartóztatott gazdát. Azt felelték, hogy becsületsértéssel. Lengyel ugyanis Kocsis Ezsébet makói leánynak ezt mondta: te piaci légy. Ezért kínozták 3 napig. Brück előhívatta S a s dr. járási orvost, a ki konstataulta, hogy Lengyel több súlyos sérülést kapott s a dobhártyája is megrepedt. A vizsgálóbíró szabadon bocsátotta az elgyörődött embert, de megindította a vizsgálatot a csendőrök ellen, a kiknek eljárásáról értesítette az ügyészséget és a szegedi csendőrp rancsnokságot. Az utóbbi a maga hatáskörében is folytatja a vizsgálatot.

* **Hamis hírek.** A fővárosi lapok hátsábjain legutóbb sok oly ugynevezett hiób vagy műnyelven kacsaír jelent meg, városunkkal foglalkozó témákkal, a melyek vagy egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak, vagy pedig a tények elferdítésével igazán kellemetlenek városunk olvasóira. Nem tudjuk vajjon az uborka szezon teszi ezt, avagy a fővárosi lapok lehetetlen debreczeni értesítései.

* **A jég felhők ágyúzása.** E kísérletek, melyeket az idén több vidéken, különösen Steier országban, de a hazánkban is a jég felhők lövöldözésére eszközöltek és a szerzett tapasztalatok, melyek szerint az ágyúzás utján egész vidékek termését lehetett a jegverésből megmenteni: a vasmezei gazdasági egyesület arra birtak, hogy gyakorlatilag foglalkozzék ezen, — a magyar gazdaközönség érdekeire nézve oly fontos kérdéssel. — A bemutatott tervvezetek szerint a védekezés megye szerte jól szervezett ágyú telepeknek lánczolata által történnek. Egy-egy ágyútelepen 3—5 mozsarat és egy hancsót helyezzenek el a kellő mennyiségű löpporral; úgy hogy a telep a melynek iránya felé közeledik a jégfelhő, megkezdéné a lövöldözést és megadná a jelt a legközelebbi á l l o m á s n a k, mely azt folytatná stb. — A szerzett tapasztalatok szerint az ágyúzás a felhőket annyira össze keveri, hogy a jégképződés teljesen megakadályozatik. A czele érdekeben szükséges volna, hogy a hadügyminiszter az elő állási áron 35—40 frtért engedné át a löpör métermázsáját. A terv a gazdák körében rokonszenvvel találkozik és a gazdasági egyesület külön bizottságot bizott meg a kérdés tanulmányozásával azon utasítással, hogy lehetőleg már a jövő tavasszal a védő telepeket tésíteni lehessen.

* **Ezerötszázhatvankilencz pályázó.** Az ujjonnan epült és az ősszel átadandó új huszárkaszárnya kintinjáér nem kevesebb mint 1569 pályázó adta be kérvényét a temesvári 7-ik hadtest i tendenságához, mely hivatala lesz dönteni a pályázatok felett. A pályázók közül különösen sok a még alkalmazásban álló pinczérsereg, melyből ismét csak az következik, hogy nagyobb e jövedelmünk, mint egy-egy egyetemi professzorunk.

* **Félmillió lopás.** Nagyvaradról szenzációs eseményről tudósít levelezőnk: Egy nagyszabású bünszövetkezet évek óta pusztította a nagyváradi latin püspökség és kaptalan erdőt s több mint félmillió kart okozott. A bünszövetkezet viselt dolgaira Weisz Antal egy nagyváradi fakereskedő-czeg elbocsátott alkalmazottja hívta fel a rendőrség figyelmét, aki feljelentette egy nagyváradi vidéki regalebértől, hogy egy tolvajszövetkezet faszakmányát ő értékesíti évek óta. A regalebértől még néhány év előtt földhöz ragadt szegény ember volt. Egyszerre kezdte gyarapodni a vagyonra s már ket-három év óta, nábod neven ismerik Biharban Solyom, Ökrös, Kiszad, Kodcsék, Vértes községek lakóival — a kik falpasból éltek, állandó összeköttetésben voltak. A nagyváradi latin püspökség és kaptalan óriási kiterjedésű erdeiben garázdalkodtak a tolvajok évek óta, s a regalebértől volt az orgazdájuk. Ez pedig gyulai, brassói és kolozsvári fakereskedőknek adta el a lopott fát és így tett szert busás jövedelemre. A feljelentés első hírére Nagy Gábor csendőrszázados vet-

te kezébe a nyomozást és már az első kihágatások során annyi terhelő bizonyíték gyűlt össze a regalebértől ellen, hogy a csendőrszázados letartóztatta. — A bünszövetkezet földéítése óriási szenzációt keltett Nagyvaradon, — a hol még több elfogatas küszöbön áll.

* **Erdélyi műkincsek.** A párisi kiállítás erdélyi történelmi bizottságának kiküldöttei Radics Jenő és Szád czky Lajos július eleje óta köruton lévén Erdélybe, bejártak a Szamos völgyét, a Mezőséget s a napokban vezettek el a Marosvölgye és Nyárad-mente beutazását, meglátogatván a vidékeken minden régi templomot, egyházat és főuri kastélyt. Utjukban a régi erdélyi műkincsek, ötvösművek, fegyverek, szőnyegek, skofimusz és selyem himzések, képek, lószerszámok stb. nagy számú és igen nagybecsű példányait irtak össze, melyek a párisi magyar történelmi csarnok erdélyi termét fogják gazdagítani és vonzóvá tenni. A gróf Teleki család, főképp Tel-ki Samu gróf kincsei, fel fogják tüntetni az utolsó erdélyi fejedelem Apafi Mihály és legfőbb tanácsosa Teleki Mihály műérzékét, a vécsi varkastély és a br. Kemények többi emlékeiből Kemény János fejedelem reliquiái kerültek elő; a gr. Hallerék atengedik a nagybecsű nemzetség könyvet, melyet 1533-ban kezdtek vezetni, s belefestettek a család minden egyes tagját a múlt század végéig s ezenkívül a XVII. században nagy szerepet játszó Haller János műkincs-it, a gr. Toldalagi kiállítás Rákóczy György postai nag követjének Toldalagi Mihálynak és feleségének képeit fegyvereit, kupait, arany evőeszközt stb. Gr. Miksa Kelemen egyebek közt Apafi Mihály evőeszközt állítja ki, gr. Lázár Jenő régi butorokat, kancsókat; br. Bornemissza Andrasné remek himzéseket. A templomokból serlegek urasalteritők, oljárteritők nagy számmal kerültek elő a XVI—XVII. századból. Leggazdagabb e tekintetben a mikhazi régi kolostor, melyben vagy 100 drb 2—300 éves selyemszállal kivarrott himzés van összehalmozva. A kiküldött bizottság nagy lelkesedéssel folytatja kutató körútját, most már Kis-Küküllő mentén s aztán a Székelyföldön és a Szászföldön, a hol szintén gazdag sikert remélnék.

* **Angelotti orfeumában** tegnap lépett fel először Vecsere excentrikus énekesnő. Ének számaival és sikkes tánczával sok tapsot aratott.

* **A hőség.** Hol a boldogság mostanában? Barátságos hideg szobában. Hiabavaló abrandozás, mert hideg szoba táan csak az északi sarkon van. Oda pedig nem mehetünk nyaralni és arra vagyunk kárhoztatva, hogy elszenvedjük a kanikula minden gyötrelmét. Egy statisztikus kiszámította, hogy mennyi hűsítőt fogyasztottak el abban a 4 napban, a mióta a rekkenő hőség ránk szabadult. Ha egymásra raknák a főtkaanalozott fagyaltot, olyan hegy támadna, hogy a Gellérthegyen álló ember me-sziatával is alli venné észre az ormat. Ha összeöntenék a limonadet és málnaszörpöt, megismétlődnek a harminczoyolczadik aradás. A statisztikus nem bírta tovább folytatni, mert n a p s z u r a s t k a p o t t. — Beszeljünk-e az aszfrtről, — a mely ugy olvadozik, mint a leány szive az első szerelem tüzeben. Mindenki a melegről panaszkodik s igaza volt annak a rendőrorvosnak, a ki a Lipótmezőre küldött egy szerencsétlen embert a ki a téren azt mondta egy rendőrnek, — hogy fázik. Meddig tart ez a pokoli kanikula? Ha még sokaig megmarad ez az állapot, veszedelembé kerül az egész magyar-az, mert valamennyien felangoloznak leszünk.

LEVELEK.

A „kortársak.”

Szegény Petőfi, ha véletlenül valami csodából megjelenne köztünk, bizonyára nagyon csodálkozna: milyea népszerű is volt ő ötvn évek ezelőtt!

Nagy nevű emberek, diszes állasu urak egymásután visszaemlékeznek arra az időre,

mikor boldoggá tette őket egy-egy találkozás a nagy poétával.

Főlkelnék a »kortársak.« Mind, mind előkelő urak. Mindegyiknek van egy története, amelynek vége az, hogy mennyire tisztelték őket ezt a »üneményeszerű lángelmé« s milyen boldogok, hogy beszélhettek velük.

És minket, kik már oly távol esünk a nagy időktől, kik csak írásokból ismerjük a magyar őserő legnagyobb szülötének élet-történetét, most egyszerre megszól a — két-ség...

Hogyan? Hát a mit mi eddig Petőfi életéről olvastunk és tudtunk, üres mende-monda?..

Hiszen a »kortársak« rajongással szólnak róla s azt állítják, hogy boldogok voltak, mikor köntösét érinthették?!

Hiszen Petőfi akkor a világ legszerencsésebb poétája volt, a kit már életében megértett, a kiért már életében rajongott mindenki.

Micsoda hitványság volt meghamisítani ezt az igazságot s elhítni a serdülő milliókkal, hogy a nagy költő kora nem méltányolta eléggé?!

És azért csak olvasunk régi írásokból. Azok mást beszélnek. Nyomorról, küzdelemről sorscsapásokról, igazságtalanságról, szomorú és sötét dolgokról.

Azok a nagy urak, kik most büszkén »emlékeznek vissza« kik most sorba kamatoztatják a jóféle Petőfi-tözet, míg élt lenéztek a szegény ekzaltált embert, kopott, fakó poétát.

Hiador írja, hogy nagyon sokan az utcán is szégyeltek vele végig menni s bizonyára Görgey hadvezér ur sem volt olyan nagyon megilletődve a Petőfivel való találkozásakor, mint a hogy most állítja egy levele-ben, melyet valami német laphoz intézett.

Ez az igazság, ez a histórikum. És ezt az igazságot szinte megköveteli a Petőfi hatalmas egyenlősége.

Nem volt ő olyan kicsiny ember, hogy saját kora megértse, hogy saját »kortársai« méltányolják.

A mostani visszaemlékezések a siker eredményei, a siker minden és mindent megszerez. Megszerzi a rajongó »kortársakat« is.

A valóság pedig, hogy ötven év kellett ahhoz, hogy Petőfit megértse, csodálatos nagyságát méltányolni tudják.

Kora nem értette meg, a »kortársak« nem jól emlékeznek.

Ne vegye ezt a pár sort kegyeletlenségnek senki.

Sokkal nagyobb jelentőségű, sokkal szebb a legnagyobb magyar költő ünnepe, ha tisztába jövünk a »kortársak« visszaemlékezéseivel.

A Petőfi nagyságának közös tudata a felszabadult év után babérral fedett sír, a költő kora által megtagadott hódolat megnyitkozása az utódok szívében: ez a Petőfi ünnepe jelentősége.

Schusztér Konstantin meghalt.

Debreczen, július 25.

A katolikus világnak nagy gyásza van. Egyik legbuzgóbb papját vesztette el. Tegnap u. négy órakor, mint egy vaczi távirat jelenti meghalt Schusztér Konstantin püspök. Hosszas kínzó betegeskedés előzte meg a halált. Az agg, jótékonyágáról híres főpap már a múlt év óta küzdött a súlyos kórral, mely ágyba döntötte és hiába volt az orvosok minden faradozása, a halál bekövetkezett gyászba borítva a katolikus világot.

A püspök 1817-ben a Nyitrai megyei Szabolczán született és 1840-ben szentelték pappá. Több helyen tanárkodott, később Baján kaplan lett. Onnan került Kunszt József kalocsai érsek udvarába. Ettől fogva gyorsan haladt pályáján. 1870-ben az érseki hírlokok igazgatója lett: hét év múlva kassai, 1886-ban pedig vaczi püspök.

Schusztér püspök híres volt takarékos-ságáról, amiről a legendák egész sora van

forgalomban és híres volt — jótékonyágáról, egyháza érdekében hozott nagy adozatairól. Fukar volt, hogy mennél több jót tessen.

A kassai dom restaurálására 44 ezer forintot adott, az alsó papság helyzetének javítására 40 ezer forintot. Eperjesen felsőbb leánynevelő intézetet állított fel, egyházmegyéjében pedig egész csomó elemi iskolát. A kecskeméti félegyházi és hőmezővásárhelyi leánynevelő intézetek felállítására 140 ezer forintot tett le, a vaczi gimnáziumot kiépítette. Váknak árvaházra, kórházra és szegények házára 180 ezer forintot adott, úgy, hogy ideszámítva apróbb adományait, jótékony-csélra hozott adozatai meghaladják az egy millió forintot.

Végrendeleti végrehajtóul Jung János püspököt, Balázs Lajos oldalkanonokot és Nikitics Sándor püspöki uradalmi ügyészt nevezte ki az elhunyt püspök, a kiknek egyenkint — ezezer-ezer forintot hagyományozott. A kaptalan ma délelőtt ülést tartott, hogy a gyászszertartás programját megállapítsák. A temetés — mint értesülünk — szerdán reggel 8 órakor lesz. A gyászszertartás megriatására a hercegyrimást kéri fel. Tekintettel azonban a hercegyrimás egészségi állapotára a temetési szertartást valószínűleg más főpap végzi. A püspök holttestét a székesegyház kriptájába fogják örök nyugalomra helyezni.

Görgei Petőfiről.

— jul. 25.

Petőfi emléke suhan most végig az országon, kicsiny és nagy ünnepelni készül őt. Az ünneplés előzaja elhatolt a visegradi villába is, a hol Görgei Arthur rem-téskedik.

A költő emléke megérintette Görgeit is. Egyszer látta, egyszer beszélt Petőfivel és most megindult a költő emléké. Levelet írt Petőfiről egy nemet újságíró ismerősének s a level megjelent a Neue Freie Pressében. A level így szól:

Visegrad, jul. 28-án.

Tisztelt uram és barátom!

Szeretetre méltó levele ujaob bizonyítéka annak a megingathatlan jó véleménynek, melylyel ön az én képességeimet — bizony nem szolgáltam rá — megtisztelti.

S ebben az esetben kívánságot megtagadnom annyival is inkább nehezemre esett volna, mert Petőfit legszebb emlék-im köze sorolom. Sajnos, csak egyszer találkoztam vele s találkozásunk akkor is oly futólagos volt, hogy néhány szóval számolhatok be vele.

1849 május havában, mikor Budát ostromoltam, egy napon azt jelentették nekem, hogy Petőfi a főhadiszállásra érkezett. Azert jött ide, hogy jelentést tegyen arról, hogy Bem tábornok rövid időre szabadságot adott neki és néhány hetet Pesten fog eltölteni.

Kossuth allamesinje (a július 14-iki) óta mind gyakrabban érkeztek hozzám a jelentések arról, hogy idegen, nem az én parancsnokságom alá tartozó tisztek fordulnak meg táboromban. Nem sokat törődtem velük, mert haditerveimen kívül semmi eltitkolni valóm nem volt. Ezeket titokban tartottam, egyébként a föl-föltünező uraknak teljesen szabad kezét engedtem, hogy a rájuk rótt, s előttem ismeretlen megbízatásainak belátásuk szerint eleget tessenek. Sőt azelőtt is kitértem, hogy ezen urakat nekem bemutassák, mert privát audienciákra nem igen volt érkezésem és eppenséggel nem kíváncsi voltam arra, hogy személyesen megismerkedjem velük.

De Petőfivel kivétel tettem. Vágyat éreztem, hogy szemébe nézhessek a költőnek, a kinek élet-halálharcra felhívó szózatát az én lelkem is erőteljesen visszhangozta. Mellesleg azt is reméltem, hogy megtudok egyet-mást arról, hogyan áll ügyünk Erdélyben, a hol Bem operált.

A válaszok, melyeket kérdéseimre adott, rövidek és velősek voltak. Ugy viselkedett velem szemben, mint az olyan férfi, a ki nem tűri, hogy leereszkedőleg bánjanak vele. Akkor már több ízben állott tűzben Bemmel, a ki megkedvelte őt s nem szívesen boc-átotta el magától.

Tetszett nekem ez a férfi, a kit mint költőt már megszerettem. Szívesen láttam volna őt viszont szabadságideje alatt, de sietős volt a dolga és nem találkoztunk többé. De még ma is magam előtt látom őt: lelkesedés lángol szemében és szavában, a mikor hadvezéréről beszélt, a kinek oldalán elszánta magát arra, hogy a szabadságot, melyről dalait zengte, föladdozza életét is.

Soha nem láttam őt viszont és csak Klagenfurtban tudtam meg, hogy a szerencsétlen segesvári nap után neve sem a halottak, sem sebesültek, hanem a nyomavészettek lajstromában olvasható.

Vakitóan ragyogó üstökös!

A ki látta, nem tudja, honnan jött, nem tudja, hova lett.

De melyet végigfutott, a pályát az egyboltozaton, eltűnése után még zokáig ragyogásban tartja...

Ha valamiképpen szolgálatára voltam önnek ezzel az irással, ismét okom van arra, hogy valami fölött nagyon csudalkozzam.

Kitűnő tisztelettel
Görgei Arthur.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlő állása. A »F. É.« a szőlő állásáról a gazdasági tudósítók jelentése alapján a következőképpen számol be:

A szőlő termesztésének a dunaparti vidék kivételével — az egész országból kedvező jelentések érkeznek. A virágzás alatt előfordult eső helyenkint kárt okozott, a szőlő moly is többfelé erősebben mutatkozott. A szőlő második kapálását megkezdték, második permetezik, néhol kötözik, es a zöldajtásokat végzik.

A vidékenkint csoportosított jelentések a következőképpen haugzanak:

A Duna balpartján részben virázzik, részben elvirágozott. Fejlődéséről meglehetősen ellentétes hírek érkeznek, míg néhol nagyon szépen áll, máutt csak gyenge termésre számítanak.

A Duna jobb partján kedvezően fejlődik bár sok helyen az esőzés virágzatában kárt okozott. A zöldajtás még mindig olyamatban van, azonban az esős idő ennek sem kedvez. A peronoszpora ellen szorgalmasan permeteznek. Fejér és Veszprém vármegyékben szórványosan a szőlő moly pusztítása kezd mutatkozni.

A Duna Tisza közén kevés kivétellel szépen fejlődik, firtképződése szépen fejlődik. Jász-Nagykunszolnok és főleg Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében több helyen a molylepke karosításáról panaszkodnak. Második kapálását kötozést eszközlik.

A Tisza jobbpartján a szőlő csekély kivétellel meglehetősen terméssel biztat, bár az eső hátrányára volt. A zöldajtás folyamatban van. A szőlőmoly itt-ott mutatkozik, peronoszpora nincs. Másodszor permetezik.

A Tisza balpartján számításba alig vehető kivétellel igen szépen fejlődik és nagy termésel biztat; helyenkint az esőzés artott virágzásának, sőt szórványosan a peronoszpora is megtámadta, de általában veve jó közepes termésre van kiárás. Permetezése folyik, a zöldajtás befejeztetett s az olványok igen szépen megfogamzóttak és üdén hajtának.

A Tisza-Maros szögén jó szűret várható A tőkéken sok firt van, s a firtok szép nagyok.

Az erdélyi vármegyékben a hideg és száraz időjárás — kevés kivétellel — szembe-tűnő nyomokat nem hagyott rajta, s általában kielégítően és jól fejlődik s a szakszerűen művelt szőlőkben jóterméssel biztat; kötözése második permetezése még tart.

Az utóbbi esőket kísérő viharok többfelé kárt okoztak ugyan benne de ez aránylag még csak je entéketlen. Nagy-Enyed határában a szőlőmoly kezd mutatkozni.

A csemegezőlő értékesítése. A földmívelésügyi miniszter köriratot intézett a gazdasági, szőlészeti és filoxera ellen védekező egyesületekhez, amelyben ezen egyesületek újján felszólítja az ország szőlőbirtokosait, hogy csemegezőlő termésüknek eladásra szánt mennyiségét — a fajta és ár megjelölésével — folyó évi augusztus hó 10-ig jelentsék be. A földmívelésügyi miniszter ezen intézkedésének célja az, hogy az érdeklődők figyelmét felhívja a forrásokra, ahonnan csemegezőlő beszeregetés ezen az úton a csemegezőlő értékesítését előmozdítsa. Értesülésünk szerint a földmívelésügyi miniszter az eladásra szánt csemegezőlő készletek kimutatását alkalmas módon a külföldön is terjesztési szándékúkat mindazokon a helyeken, ahol a csemegezőlő iránt kereslet szokott lenni. A földmívelésügyi miniszter felhívja azzal ajánljuk szőlőbirtokosaink figyelmébe, hogy a szükségelt bejelentési űrlapokat a gazdasági, szőlészeti, pincze- és filoxera ellen védekező egyesületektől, a vinceriskoláktól, a szőlészeti és borászati felügyelőktől s a földmívelésügyi miniszterium szőlészeti osztályától levelező lapon irt egyszerű megkereséssel megszerezhetik.

Budapesti gabonátözsde.

Julius 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	Kilos	Ar 100 kg.		Kilos	100 kilogramm	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	8.90	9.00	80	09.25	09.35
	77	9.05	09.10	81	09.00	00.00
	78	09.10	09.15	82	—	—
Tiszavidéki	79	09.15	09.25	—	09.80	09.85
	76	8.90	9.00	80	—	0.00
	77	9.05	9.15	81	0000	—00
Pestvidéki	78	09.15	09.25	82	0925	09.35
	79	09.20	09.20	—	—	—00
	79	8.75	8.85	80	—	—
Fehérmegyei	76	8.90	9.00	81	09.15	09.25
	78	9.00	9.15	82	—	—
	79	08.75	08.75	—	—	—
Bácskai	76	8.75	08.85	80	—	—
	77	8.85	8.90	81	00	00
	78	8.90	09.00	82	0000	00
Észak-magyarországi	79	8.85	—	—	—	—
	79	—	—	80	—	—
	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	7.05 7.30
» másodrendű	—	—	6.90 7.10
Árpa takarmánynak	»	60—62	6.15 6.35
» égetni való	»	62—64	5.90 6.10
» serfőzdei	»	64—66	6.60 7.00
Zab	uj	39—41	5.70 6. —
Tengeri búza	uj	—	4.50 4.60
» más nemű	»	—	5. — 5.25
Répcze búza	—	—	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Julius 24. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 40 kgm felüli 40—40 kr. Közép p. kint 3—4000 kg. sulyban 42¹/₂—4ent 320 kilog sulyban) Fialat közép (paronkint 251—250 kg. 44—45 kr. Fialat könnyű paronkint 250 kg. sulyban 44 krig. Szerbiai : Nehéz p. kint 260 kg. f. sulyban 44—45 krig.

Sertés létszám: 1899. évi Julius hó 22. napján volt készlet 41.653 darab, Jul. 23. felhajtattott 763 drb. 1899 Jul. 23-án elszállított 499 db. 24-ére maradt 41918 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

CSARNOK.

Tul a lonczsövényen.

Irta: Krudi Gyula.

A mi utcánk csak egy olyan kis girberba, régimódi utcácska, lapos szürke kövekkel kirakva a lombos ákácok mentén s Szent-Anna-piaczra nyulik ki. Erre felé

papok laknak, vén ajtók a vén házakon, bevüli az udvarokon gömbölyűre nyit virágosbokrok, hűvös csöndesség lebeg a mohos zsendelyestűk felett. Az ákácok virágbahajlanak, bársonyosan, lágyan susognak, árnyak, tarkázva ragyogó fényfoltokkal, jelentkeznek a kapuk mentén. Az utcán végig sétál Galambos ur, deli sétatát végzi.

A mi utcánk csak egy csepp és — ó, mi neveltséges ez! — ákácok lengenek benne az ablakok mentén és a legnagyobb történet itt, a Galambos ur története.

I.

Nalunk az iparosleányok is tánciskolába járnak. Andercs ur, — őt már említém egykor — hosszú derűs nyári estéken oktatót nyújt a táncból. Ő olyan mindenhez értő ember volna. Sokféle mestersége van, de leginkább madarász. Egy kicsit az asztalosmunkával is foglalkozik, nyári estéken a széles lapos ndvaron a tenyereivel csattant s vezényli a kadril figuráit a csizmadia leányoknak.

Hogy kerültek ide Török Krisztin és Török János cipésmesterember leánykaja? Törökék nagyszerű családból eredtek; Török Eszás ur nagytekintetű nótáriusa vala városkánkban, de a fia, János fele peregrinus volt teljes életében. Mindent szeretett volna, csak tanulni nem. Szuplikánskodott hosszú esztendőkn, kosta is vala bizonyos ideig egy aranyosmenti faluban, innen elkerült, akkor elővette igazi mesterségét a »suszteráj«-t, a mire aprófiu korában büntetésül adta volt egyszer az apja. Jó felesége, egy sápadt szemű papeány, a nagy nyomorúságok közepette elhalt m ilőle, így maradt Krisztin kora arvaságban, egyszerű leánya egy tudomány nélküli küzködő iparosembernek, a mint őt — Jánost — a többiek nevezték.

Ez volna a bevezetése ennek a kicsi regénynek. S itt szövődött-fonódott az egész az Andercs táncmester iskolája körül.

Mert Galambos Ádám ur egy nyári estén az utcán haladtában észrevette Krisztint. Tudni köll, hogy ő oly karcsu és ruganyos vala, mint a csererdő szelid özikéje, a szeméi is oly csodálkozó nagy barna szemek voltak, — mintha mindig kérdőleg néznének a világra.

Galambos Ádám hosszan nézett a leány után. Ej, ej, kedve lett volna követni; ugyan ki lehet e bájos nő ez egyszerű ruhában? — A mint vékony kis kendőjét csinosan borította du-barna haja fölé, itt egy nagy fehér szegfű csillogott, mint hópehely a feketeségben, karcsu termete ruganyosan lengett tova az ákácok alatti, mód nélkül kedves jelenség vala. Galambos Ádám halkán köhintett, kissé tűnődve hunyta le a szemét s elmélázva morgta:

— Ah, mi szép volt e leány!

Valóban ez es én még többször eszébe jutott Krisztin, különösen az, mikor a leányka könnyedén elmosolyodott s meggyorsította lép-teit, mert Ádám oly hosszan és különösen nézett rá, a mint melett emberek szoktak egy fiatal leánykára.

A baronesznek rossz kedve volt ez estén, — ő módfelett unatkozott kis városkánkban, a hová Ádám ur a vidám Becsből hozta. Itt sincsennek mulatságok, lovagolni sem lehet társaságban, a hegyek miatt az agaraszás is korlátolt, mit lehet itt tenni? Es hozzá Ádám ur sem az a fess, elegáns dragonyos kapitány, a ki még egy esztendő előtt is volt. Nyugalomba menni férfi korának delén! Mire való volt ez? Ádám erre azt felelte, hogy birtokait akarja megmenteni a végleges pusztulástól, a katonáévek ott a fényes császárvárosban erősen megterhelték a kis Aranyosmenti dominiomot, no meg a baróné sem hozott milliókat a házhoz. Ádám ez utóbbit természetesen nem mondta. Ő aránylag boldognak érezte magát itt a nagy kőházban, hol gyönyörű kertben százados fák sóhajtoztak a hegyek közül bekarikázó szellőben, derűs, tiszta szép lak volt ez.

De az alsó-ausztriai báróleány, a ki buszonnégyéves koráig valamelyik csehországi azárda alapítványi helyén békétlenkedett szük

elvonultságban, mikor férjhez ment Galambos-hoz, azt gondolta, hogy most fogja igazán élvezni azt a pompás nagyvilági életet, a mi után oly régen sóhajtozott. — Ádám azondan másként határozott. S így a nagy kőházban a mit mi utcabekiek ábrázatos nagy szóval palotának nevezünk, nem valami noldog vala az élet.

Mit tegyen egy katona, a ki egyszerre leoldja a kardot, ostoba polgári ruhát ölt, lépését nem ki-éri sarkantyupengés... Néha önfelédten pillant hátra, csak nem vesztette el a sarkantyút?... Ő járt kell unatkozva kicsi városkánkban. Az idevaló emberek nem hozzávalók, szegény hivatalnokok, só, só — ezt mérik, vámolják. Különös érzés, mikor egy egész városban egyedül ő a nagyságos ur. S otthon a baronesz, a ki örökké fájdalmas arcot mutat, vádoló szemrehányás minden szava... S így történt valamiképen, hogy Ádám má-kor is utána nézett Krisztinnek, a mint elhaladt az utcán az ablakai a ait. A leány észrevette a ferfit, melyen elpirt s összereszt a szive: ah, ugyan mit akar a »nagyságos« vele?...

Egyszer Ádám lassu léptekkel indult el a leány után. Kisse elfogódott vala ő ekkor, a mint messziről kiserte Krisztint. Mint mondanak az emberek?... A baronesz ha meg tudja? Eh, mindegy. Czeltalanul, terv nélkül haladt Krisztin után vagy ötven lépésről a nyári alkonyban. Az arca sápadt volt, nehezen lélekezett. Egészen szerelmes volt már ekkor a kicsiny, szegény Krisztinben.

Folyt. köv.

Piacz-utca 7. sz. a.

(Vecsey Zoltán ház)

egy nagyobb bolt, pincze és raktár olcsón, azonnal kiadó.

Ugyanott bolti berendezés eladó.

Dr. VARGA LAJOS

ügyvéd

Piacz-utca 44.

820/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. I. 9/5. 1899. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Eisenschimmel és Wachtl cég részére Chylinszki György debreczeni lakostól 25 frt tőke, ennek 1898. évi ápril hó 6-ik napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 33 frt 98 kr. perköltség erejéig 1899. évi június hó 14-én bíróság lefoglalt és 328 frtra becsült 2 fényképező gép butorokból álló ingóságok **1899. évi július hó 29-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Piacz-utca 41. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1899 évi július hó 8-án.

Bódogh Zsigmond

bir. kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb, 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb, 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimek.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iven, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.